

Viziunea cu privire la viitorul UAT

Ștefan Vodă · Alava · Ștefănești · Marianca de Jos · Cioburciu

Raion: Ștefan Vodă · Populație: 8.678 loc. · Data: 9 iulie 2026 · Facilitator: Roman Banari

Viziunea 2035

Până în anul 2035, noua unitate administrativ-teritorială Ștefan Vodă–Alava–Ștefănești–Marianca de Jos–Cioburciu este o comunitate prosperă și atractivă, dezvoltată în jurul orașului Ștefan Vodă: cu drumuri și transport care leagă toate satele, servicii comunale moderne de canalizare și salubritate, spații publice și de agrement îngrijite și o economie locală dinamică, bazată pe turism, viticultură și produse agricole. Administrația unită oferă servicii de calitate, apropiate de cetățean, și creează condiții pentru ca cetățenii să rămână acasă.

Obiective strategice

Viziunea se sprijină pe patru obiective strategice, care orientează prioritățile și proiectele clusterului:

Obiectivul strategic 1 — Conectivitate și infrastructură rezilientă. Reunește reabilitarea drumurilor (inclusiv a celor de conexiune între sate), introducerea transportului public în localitățile rurale și extinderea canalizării.

Obiectivul strategic 2 — Servicii publice moderne și accesibile. Acoperă salubritatea unitară, ghișeul unic (CISC, CUPS) extins la nivel de cluster, digitalizarea și serviciile sociale pentru grupurile vulnerabile.

Obiectivul strategic 3 — Dezvoltare economică, turism și spații pentru comunitate. Vizează valorificarea potențialului turistic și viticol, piețele agroalimentare, parcurile, casele de cultură și infrastructura sportivă și de agrement.

Obiectivul strategic 4 — Administrație performantă și participativă. Consolidează capacitatea administrativă comună, elaborarea strategiei de dezvoltare locală și participarea cetățenilor la decizii.

Teoria schimbării

Amalgamarea produce schimbarea printr-un lanț logic: resurse consolidate → capacitate administrativă crescută → servicii publice și spații mai bune → investiții și turism → o economie locală mai puternică → o calitate mai bună a vieții și încetinirea depopulării. Fiecare capitol al Viziunii susține câte o verigă a acestui lanț.

1. Profilul comunității

Localități: Ștefan Vodă (oraș), Alava, Ștefănești, Marianca de Jos, Cioburciu

Centru administrativ: orașul Ștefan Vodă

Populație totală: 8.678 loc.

Gospodării: 5.378

Suprafață: 132,01 km²

Km drum intern/local total: 97,25 km (drumuri interne/locale)

Clusterul este cel mai populat dintre cele analizate și îndeplinește cu marjă criteriile de eligibilitate prevăzute de Legea nr. 225/2023: populație mult peste 3.000 de locuitori (8.678) și teritoriu continuu. Prezența unui oraș-centru bine dotat (Ștefan Vodă) reprezintă un atu distinct al acestui cluster.

2. Cum au fost stabilite prioritățile

Prioritățile au fost identificate împreună cu locuitorii și aleșii locali, printr-un proces participativ ancorat în resursele financiare disponibile.

2.1. Consultarea locuitorilor prin chestionare

În localități au fost aplicate chestionare la nivelul gospodăriilor, atât pe hârtie, cât și online (de exemplu, la Cioburciu au fost colectate 94 de chestionare pe hârtie și 54 online). S-a observat o participare mai activă a femeilor. Întrebările au vizat strict serviciile din competența autorităților locale de nivelul I. Centralizarea completă a rezultatelor se finalizează la etapa de validare.

2.2. Atelierul de lucru cu expertul

Pe baza chestionarelor, a fost organizat un atelier facilitat cu primarii, secretarii, consilierii și reprezentanți ai cetățenilor din toate cele cinci localități. Participanții au cartografiat starea serviciilor, au notat propunerile și le-au ierarhizat, distingând între nevoile comune și cele specifice fiecărei localități. Expertul a confirmat încadrarea priorităților în competențele APL de nivelul I.

2.3. Corelarea cu sprijinul financiar disponibil

Fiecare prioritate a fost pusă în legătură cu sursele de finanțare prevăzute de Legea nr. 225/2023. Datorită populației mari, transferul pentru investiții capitale estimat pentru acest cluster este semnificativ — circa 32,5 milioane lei (detalii în secțiunea 10).

3. Harta serviciilor — pe fiecare UAT

Ștefan Vodă (oraș)

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	Nivel 5/5
Canalizare publică	Nivel 4/5
Drumuri asfaltate	Nivel 4/5
Drumuri pietruite	Nivel 5/5
Transport public	Nivel 5/5
Iluminat stradal	Nivel 5/5
Grădiniță	Nivel 5/5
Teren de sport / loc de joacă	Nivel 4/5
Colectare deșeuri solide	Nivel 5/5

Alava

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	Nivel 5/5
Canalizare publică	Nivel 2/5
Drumuri asfaltate	Nivel 5/5
Drumuri pietruite	Nivel 4/5
Transport public	Nivel 1/5
Iluminat stradal	Nivel 5/5
Grădiniță	Nivel 5/5
Teren de sport / loc de joacă	Nivel 4/5
Colectare deșeuri solide	Nivel 1/5

Ștefănești

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	Nivel 5/5
Canalizare publică	inexistent
Drumuri asfaltate	Nivel 1/5
Drumuri pietruite	Nivel 4/5
Transport public	Nivel 1/5
Iluminat stradal	Nivel 5/5
Grădiniță	Nivel 3/5
Teren de sport / loc de joacă	Nivel 2/5
Colectare deșeuri solide	Nivel 2/5

Marianca de Jos

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	Nivel 5/5
Canalizare publică	Nivel 1/5
Drumuri asfaltate	Nivel 3/5
Drumuri pietruite	Nivel 3/5
Transport public	Nivel 1/5
Iluminat stradal	Nivel 5/5
Grădiniță	Nivel 3/5
Teren de sport / loc de joacă	Nivel 4/5
Colectare deșeuri solide	Nivel 5/5

Cioburciu

Serviciu	Nivel
Rețea de apă potabilă	Nivel 5/5
Canalizare publică	inexistent
Drumuri asfaltate	Nivel 1/5
Drumuri pietruite	Nivel 1/5
Transport public	Nivel 3/5
Iluminat stradal	Nivel 4/5
Grădiniță	Nivel 5/5
Teren de sport / loc de joacă	Nivel 5/5
Colectare deșeuri solide	Nivel 4/5

Observație: singurele localități care dispune în prezent de CISC și un centru unic de prestare a serviciilor (CUPS) sunt Ștefan Vodă și Cioburciu. Alimentarea cu apă potabilă este asigurată la nivel maxim (5/5) în toate localitățile.

3.1. Ce ne spune harta — puncte tari și vulnerabilități

Nivelurile sunt autoevaluări de percepție ale comunităților, utile pentru a vedea unde se simt cel mai acut lipsurile.

Un punct forte comun rar întâlnit: apa. Toate cele cinci localități au apă potabilă la nivel 5/5 — o situație excelentă, care permite ca prioritățile și resursele să se concentreze pe alte servicii.

Un oraș-centru puternic. Ștefan Vodă este bine dotat pe aproape toate serviciile (majoritatea la 4–5/5), inclusiv canalizare (4/5) și o stație de epurare pentru care există proiect de extindere a capacității. Acest centru poate ridica satele din jur.

Deficitul comun principal: canalizarea. În afara orașului, canalizarea este deficitară sau inexistentă în unele cazuri: 2/5 la Alava, 1/5 Marianca de Jos, și inexistentă la Ștefănești și Cioburciu (unde este descrisă ca „problemă mare”). Extinderea rețelei, pornind de la stația de epurare a orașului, este soluția firească la nivel de cluster.

Drumurile și legăturile dintre sate. Drumurile asfaltate sunt slabe la Ștefănești și Cioburciu (1/5), iar cele pietruite la Cioburciu (1/5). Cioburciu are cele mai deteriorate drumuri amplasate pe un relief deluros complicat, dar și un proiect tehnic pentru reabilitarea drumului de ieșire din sat. Drumurile de conexiune între localități sunt o nevoie transversală.

Transportul public — golul satelor. Orașul are transport 5/5, dar satele sunt aproape izolate: 1/5 la Alava, Ștefănești și Marianca de Jos (toate sunt doar tranzitate, fără a avea rute locale). De aici nevoia unei rute de microbuz care să lege satele de oraș și de centrul raional.

Salubritatea — un deficit real, nu marginal. Colectarea deșeurilor este bună la Ștefan Vodă și Marianca de Jos (5/5) și acceptabilă la Cioburciu (4/5), însă slabă la Ștefănești (2/5) și Alava (1/5). Serviciul trebuie unificat la nivel de cluster, valorificând inițiativa comună pornită de Marianca de Jos.

Educația preșcolară — un semnal de urmărit. Grădinițele sunt evaluate la 3/5 la Ștefănești și Marianca de Jos, față de 5/5 în celelalte localități, ceea ce se corelează cu semnalele demografice privind scăderea numărului de copii, dar și problema că părinții din anumite confesiuni religioase nu-și vaccinează copii și aceștia nu pot frecventa grădinița.

Spații publice, agrement și sport — o temă transversală. Terenul de sport este slab dezvoltat la Ștefănești (2/5); casa de cultură lipsește la Marianca de Jos, la Ștefănești există, dar este avariata în proporție de 90%, la Cioburciu, una dintre clădirile casei de cultură din sat necesită demolare, iar cealaltă urmează a fi renovată; orașul își dorește o sală de sport și un bazin. Aceasta susține prioritatea comună privind spațiile publice, parcurile și sportul.

Concluzie. Spre deosebire de alte clustere, aici serviciile de bază (apă și iluminat) sunt în mare parte asigurate în toate localitățile, în timp ce salubritatea rămâne deficitară la Alava și Ștefănești, iar orașul-centru oferă un model. Provocările comune sunt canalizarea, drumurile de conexiune și transportul public în sate, iar direcția de dezvoltare este clar orientată spre turism, agrement și economie locală. La Ștefan Vodă există CISC iar la Cioburciu există CUPS și poate fi extins la întregul cluster.

4. Priorități comune ale clusterului

În urma exercițiului de ierarhizare (votul cu buline) din cadrul atelierului, Grupul de Lucru Comun a convenit, prin consens, următoarele cinci priorități comune:

#	Prioritate
1	Reabilitarea drumurilor locale și intercomunitare (regionale) și a podurilor
2	Canalizare, salubritate și gestionarea deșeurilor
3	Spații publice și de agrement: case de cultură și spații pentru evenimente, parcuri și spații verzi, sport și locuri de joacă
4	Dezvoltarea serviciilor specializate și centrelor de plasament pentru persoane aflate în dificultate, ca vârstnici, copii în situație de risc, victime ale violenței domestice și a refugiaților.
5	Dezvoltarea potențialului turistic al localităților amalgamate cu o bogată istorie.

Notă: transportul public în sate este o nevoie transversală puternică (tratată separat în subcapitolul dedicat), iar apa potabilă nu figurează între priorități întrucât este deja asigurată peste tot. Prioritatea 3 leagă spațiile publice de direcția de dezvoltare economică și turistică a clusterului. Prioritățile 4 și 5, adăugate în cadrul ședinței, extind Viziunea dincolo de infrastructură — către servicii sociale specializate și valorificarea potențialului turistic.

Cele cinci priorități se grupează sub obiectivele strategice: drumurile sub Obiectivele 1, canalizarea, salubritatea și serviciile sociale specializate sub Obiectivul 2; spațiile publice, agrementul și turismul sub Obiectivul 3.

5. Priorități specifice per localitate

Localitate	Priorități specifice
Ștefan Vodă	Elaborarea strategiei de dezvoltare locală (a noului UAT); drumuri locale, poduri și salubritate; extinderea stației de epurare; servicii sociale pentru persoane cu dizabilități și familii vulnerabile; infrastructură sportivă (sală, bazin); dezvoltarea sectorului economic; gestionarea câinilor vagabonzi.
Alava	Drumuri, poduri și deșeuri; transport public (localitatea este doar tranzitată); curățarea celor două lacuri artificiale (potențial de agrement). Reparația casei de cultură din localitate. Centru de plasament pentru persoane vârstnice și victime a violenței domestice. Valorificarea potențialului turistic din Alava ca colonie germană.

Localitate	Priorități specifice
Ștefănești	Drumuri și poduri; activități și terenuri de joacă pentru copii; cămin cultural și un centru comun de reciclare; dezvoltarea zonei de agrement; răspuns la migrația ridicată; inclusiv transportului public accesibil.
Marianca de Jos	Drumuri și poduri; transport public; canalizare; serviciu de colectare a deșeurilor (există o inițiativă comună cu alte trei localități); casă de cultură.
Cioburciu	Drumuri și poduri rele și de conexiune (există proiect tehnic); canalizare (problemă mare); spații pentru activități, parcuri și loc de distracție; reabilitarea casei de cultură avariate; dezvoltarea turismului și a pieței agricole locale; parc pentru copii. Casa de cultură din localitate funcțională.

Notă: mai multe localități semnalează clădiri neutilizate și periculoase (case de cultură avariate, edificii abandonate), pentru care se recomandă simplificarea procedurii de demolare/reabilitare și punerea lor în valoare.

6. De ce aceste priorități — situație, impact, beneficii

Pentru fiecare prioritate comună prezentăm pe scurt situația, efectul asupra locuitorilor și câștigul obținut prin soluționare.

6.1. Reabilitarea drumurilor și a infrastructurii rutiere

Situația. Drumurile asfaltate și pietruite sunt slabe în mai multe sate (Cioburciu și Ștefănești cele mai afectate), inclusiv drumurile de conexiune între localități și unele poduri. Cioburciu are deja un proiect tehnic pentru drumul de ieșire din sat.

Impactul. Drumurile proaste și lipsa legăturilor izolează satele, îngreunează accesul la oraș și la serviciile raionale și frânează economia locală și turismul.

Beneficiul. Reabilitarea drumurilor și a legăturilor dintre sate readuce mobilitatea, deschide accesul la piețe și atracții și consolidează coeziunea noii UAT; proiectele tehnice existente pot fi finanțate rapid.

6.2. Canalizare, salubritate și gestionarea deșeurilor

Situația. Doar orașul dispune de canalizare (4/5) și de o stație de epurare cu proiect de extindere; în sate rețeaua este deficitară (Alava 2/5, Marianca de Jos 1/5) sau inexistentă (Ștefănești, Cioburciu).

Impactul. Absența canalizării poluează solul și apele și blochează racordarea locuințelor, instituțiilor și afacerilor, inclusiv a celor din turism.

Beneficiul. Extinderea rețelei pornind de la stația de epurare a orașului, la nivel de cluster, protejează mediul și sănătatea și creează premisele dezvoltării economice și turistice.

6.3. Spații publice și de agrement: cultură, parcuri și sport

Situația. Case de cultură lipsesc la Marianca de Jos, este avariata în proporție de circa 90% la Ștefănești, iar la Cioburciu una dintre clădiri necesită demolare și cealaltă renovare; terenurile de joacă și de sport sunt insuficiente (Ștefănești 2/5); orașul își dorește o sală de sport și un bazin. Există și multe edificii abandonate, periculoase.

Impactul. Lipsa spațiilor comunitare reduce calitatea vieții, alimentează migrația tinerilor și limitează activitățile pentru copii; clădirile abandonate sunt un risc de siguranță.

Beneficiul. Amenajarea parcurilor, a terenurilor de sport și reabilitarea caselor de cultură creează locuri de întâlnire și de agrement, susțin turismul și fac comunitatea mai atractivă pentru familii și tineri.

6.4. Servicii sociale specializate și centre de plasament

Situația. Clusterul nu dispune de servicii sociale specializate sau de centre de plasament pentru persoanele aflate în dificultate — vârstnici, copii în situație de risc, victime ale violenței domestice și refugiați. Nevoia a fost semnalată la Ștefan Vodă și la Alava.

Impactul. În lipsa acestor servicii, persoanele vulnerabile rămân fără sprijin de proximitate, iar familiile suportă singure povara îngrijirii; situațiile de risc rămân nedetectate la timp.

Beneficiul. Un serviciu social comun, susținut de bugetul consolidat al noii UAT, permite crearea unui centru de plasament și a unor servicii specializate accesibile locuitorilor din toate cele cinci localități — imposibil de susținut de o primărie mică.

6.5. Valorificarea potențialului turistic

Situația. Localitățile amalgamate au o istorie bogată și resurse turistice nevalorificate: Cioburciu este amplasat în zona protejată Ramsar „Nistrul de Jos”, Alava păstrează moștenirea unei colonii germane,

iar zona Ștefan Vodă are o tradiție viticolă recunoscută. Lacurile de la Alava și zonele de agrement de la Ștefănești și Marianca de Jos completează acest potențial.

Impactul. Nevalorificat, acest potențial nu generează venituri, locuri de muncă sau motive pentru ca tinerii să rămână; infrastructura de acces și spațiile de agrement rămân degradate.

Beneficiul. Dezvoltarea unui produs turistic comun — etnoturism, ecoturism în zona Ramsar, patrimoniu istoric și agrement — creează venituri locale, susține piețele agroalimentare și justifică investițiile în drumuri și spații publice.

6.6. Nevoi de transport

Situația. Orașul Ștefan Vodă are transport public la nivel maxim (5/5), însă Alava, Ștefănești și Marianca de Jos sunt evaluate la 1/5, iar Cioburciu la 3/5. Satele sunt, în cea mai mare parte, doar tranzitate de rutele existente, fără opriri și fără servicii locale.

Impactul. Locuitorii fără automobil — în special vârstnicii, elevii și persoanele cu venituri mici — ajung greu la medic, la centrul raional, la piață sau la instituțiile publice. Lipsa transportului adâncește izolarea satelor și accelerează migrația.

Nevoile identificate în cadrul atelierului. Grupul de Lucru Comun a formulat patru cerințe concrete:

- introducerea sau extinderea unei rute de microbuz care să deservească toate localitățile clusterului;
- asigurarea transportului către instituțiile medicale raionale;
- o legătură directă și previzibilă cu centrul raional;
- amenajarea unei parări sau a unui punct de îmbarcare în fiecare localitate.

Beneficiul. O rută comună, organizată la nivelul noii UAT, este fezabilă economic doar la scara celor 8.678 de locuitori — o singură primărie mică nu ar putea susține un asemenea serviciu. Transportul leagă între ele celelalte priorități: fără drumuri reabilite nu există rută, iar fără rută, serviciile din oraș rămân inaccesibile satelor.

Notă privind competențele. Organizarea transportului public local intră în competența APL de nivelul I, în timp ce rutele raionale se coordonează cu autoritățile de nivelul II — de aceea soluția presupune un parteneriat cu Consiliul raional Ștefan Vodă dar și autoritățile centrale responsabile de acest domeniu.

7. Riscurile neintervenției și impactul social

Problemele identificate se agravează în timp și se influențează reciproc, cu efecte care depășesc planul tehnic.

7.1. Ce se întâmplă dacă nu acționăm

Domeniu	Riscul principal	Cine resimte cel mai mult
Drumuri și legături	Izolarea satelor, acces greoi la oraș și la serviciile raionale, economie și turism frâmate.	Cioburciu, Ștefănești
Canalizare	Poluarea solului și a apelor, blocarea racordărilor și a investițiilor.	Satele fără rețea
Transport public	Izolarea locuitorilor fără mașină, acces dificil la medic și la centrul raional.	Alava, Ștefănești, Marianca
Spații publice	Puține activități pentru copii și tineri, clădiri abandonate periculoase, migrație.	Tineri, copii, familii
Salubritate	Colectare neorganizată, depozitări necontrolate.	Alava, Ștefănești

7.2. Cum se leagă problemele între ele

Drumurile proaste și lipsa transportului împiedică accesul la servicii și descurajează turismul; absența canalizării blochează investițiile; lipsa spațiilor comunitare și a locurilor de muncă alimentează migrația — vizibilă mai ales la Ștefănești — care, la rândul ei, erodează baza fiscală. Fiecare problemă amână scumpește rezolvarea celorlalte.

7.3. Dimensiunea socială și incluziunea

O viziune autentică este despre oameni. Noua UAT își propune:

acces echitabil la servicii pentru toate cele cinci localități, indiferent de mărime;

servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități și familiile vulnerabile, semnalate la Ștefan Vodă; activități, terenuri de joacă și spații sigure pentru copii și tineri; accesibilitate universală a spațiilor și instituțiilor publice; atenție la incluziunea grupurilor mai greu de ajuns, respectând totodată obligațiile privind sănătatea publică (de ex. vaccinarea copiilor); participarea cetățenilor la deciziile noii administrații.

7.4. Riscurile implementării

Procesul de implementare are propriile riscuri, gestionate prin măsuri de atenuare:

- a) lipsa cofinanțării — planificare bugetară multianuală și prioritizarea proiectelor mature (ex. drumul Cioburciu, stația de epurare);
- b) creșterea costurilor — estimări cu marjă de rezervă și actualizare periodică;
- c) deficit de personal calificat — echipe comune și instruire
- d) blocaje la demolarea clădirilor abandonate — demersuri pentru simplificarea procedurii prin hotărâre de Guvern;
- e) opoziție locală sau întârzieri — consultare transparentă și eșalonare realistă a lucrărilor;
- f) Amalgamarea normativă - noi localități în cluster și ar exista riscurile de resetare a viziunii în cauză și efectele ce reies din aceasta, cu posibile efecte inclusiv și asupra divizării stimulentei alocate clusterului amalgamat voluntar.

8. Cum va funcționa noua primărie

Amalgamarea aduce o administrație mai capabilă și mai aproape de cetățean:

- a) extinderea ghișeului unic CISC și CUPS (existent doar la Ștefan Vodă și Cioburciu) la nivelul întregului cluster;
- b) servicii digitale — cereri și acte online, cu mai puține deplasări;
- c) echipe comune de specialiști (proiecte, achiziții, contabilitate, asistență socială);
- d) un serviciu comun de salubritate (valorificând inițiativa deja pornită de Marianca de Jos cu alte localități);
- e) management comun al patrimoniului, urbanism comun și un registru GIS al proprietăților;
- f) elaborarea unei strategii de dezvoltare locală pentru noul UAT;
- g) transparență și consultarea regulată a locuitorilor.

9. Indicatori de rezultat

Indicatori cu valori de pornire și ținte orientative, de confirmat cu datele tehnice:

- a) Canalizare: extinderea rețelei de la stația de epurare a orașului și racordarea a minimum 25% dintre gospodăriile din sate până în 2032.
- b) Drumuri de conexiune: minimum 15 km reabilitați, cu prioritate ieșirile din Cioburciu și Ștefănești, până în 2032.
- c) Transport public: introducerea a cel puțin unei rute de microbuz care leagă satele de orașul Ștefan Vodă și de centrul raional, în primii 2 ani.
- d) Spații publice: minimum o casă de cultură reabilitată și două terenuri de joacă/sport amenajate până în 2030.
- e) Salubritate: serviciu comun de colectare în toate cele cinci localități (prioritate la Alava, 1/5, și Ștefănești, 2/5) în 24 de luni.
- f) Turism și economie: minimum un traseu/produs turistic și o piață agroalimentară amenajate până în 2030.
- g) Servicii sociale specializate: cel puțin un centru de plasament / serviciu specializat pentru persoane aflate în dificultate, operațional până în 2032.
- h) Instituțional: CUPS/CISC extins la nivel de cluster; minimum 40% dintre servicii disponibile online; minimum 3 proiecte de finanțare externă depuse anual; grad de satisfacție a cetățenilor de minimum 70%, măsurat anual.

Notă: acești indicatori sunt orientativi și calibrați la bugetul din procesul de amalgamare. Pentru prioritățile care depășesc acest buget se vor atrage surse suplimentare (UE, FNDRL, BEI/BERD, donatori).

10. Estimare bugetară orientativă

Stimulentul 1 (transfer de pregătire): 400.000 lei — pentru deschiderea CUPS-ilor și proiecte tehnice.

Stimulentul 2 (transfer investiții capitale): $8.678 \times 3.000 + 8.678^{1,5} \times 8 = 32.501.247$ lei.

Susținerea bugetului local (2028–2030): plafonată la 2.000.000 lei/an $\times$ 3 ani = 6.000.000 lei.

Total sprijin estimat din amalgamare: circa 38.901.247 lei.

Prioritate	Cost estimat	Surse de finanțare	Orizont
1. Drumuri și infrastructură rutieră	5 – 20 mil. lei	Buget local; Fond Amalgamare Voluntară; FNDRL; UE (NDICI–Global Europe); BEI/BERD	1–3 ani
2. Canalizare și sanitație	> 15 mil. lei	Buget local; FNDRL; UE (NDICI–Global Europe); BEI/BERD; Fond Amalgamare Voluntară	3–5 ani
3. Spații publice, parcuri, sport	3 – 10 mil. lei	Buget local; Fond Amalgamare Voluntară; UE (Interreg NEXT); FNDRL; donatori	1–3 ani

Buget local cumulat (cele 5 UAT): 83.012.400 lei.

Notă privind sursele externe: pentru Republica Moldova la moment nu se aplică instrumentele FEDR/PNRR (dedicate statelor membre UE) dar odată cu aderarea RM la UE pot fi considerate. Sursele corecte sunt programele Uniunii Europene dedicate Republicii Moldova (NDICI – Global Europe, Interreg NEXT România–Republica Moldova), BEI, BERD, FNDRL, Fondul de amalgamare voluntară, bugetul local și donatorii bilaterali.

11. Valoarea adăugată a amalgamării

Împreună, cele cinci localități obțin economii de scară, o capacitate administrativă reală și acces la un sprijin financiar consistent (aproape 39 de milioane de lei), pe care niciuna nu l-ar putea mobiliza singură.

11.1. Ce câștigă concret locuitorii

- drumuri reabilite și legături mai bune între toate localitățile, cu transport public mai accesibil spre oraș și centrul raional;
- canalizare extinsă și un serviciu unificat de salubritate, pentru un mediu mai curat și mai sigur;
- spații publice, parcuri, terenuri de joacă și de sport, case de cultură și zone de agrement reabilite;
- servicii sociale pentru persoanele și familiile vulnerabile;
- un ghișeu unic (CISC și CUPS) extins și servicii administrative digitale, mai aproape de cetățean;
- noi oportunități economice și turistice — viticultură, agrement, piețe agroalimentare — și locuri de muncă acasă.

11.2. Cum se asigură finanțarea

Transferul de pregătire acoperă proiectele tehnice (unele deja existente), care deschid accesul la transferul de investiții și la transferurile cu destinație specială. Acestea sunt completate cu fonduri ale Uniunii Europene dedicate Republicii Moldova, FNDRL, BEI/BERD și donatori — pentru ca prioritățile să devină proiecte concrete.

12. Dezvoltarea economică și turismul

Acest cluster are un potențial economic și turistic peste media zonei rurale, pe care noua UAT își propune să îl valorifice:

- a) viticultură și ecoturism — valorificarea tradiției vinicole a zonei Ștefan Vodă;
- b) turism și agrement — cele două lacuri de la Alava, zonele de agrement de la Ștefănești și Marianca de Jos, atracțiile de la Cioburciu;
- c) piețe agroalimentare și lanțuri scurte — amenajarea unei piețe pentru producătorii locali (la Cioburciu se vinde încă „pe iarbă”);
- d) sprijinirea întreprinderilor mici și a antreprenoriatului, într-un raion cu sector economic încă slab dezvoltat;
- e) punerea în valoare a clădirilor neutilizate, după reabilitare sau demolare, pentru spații economice sau comunitare;
- f) infrastructură de agrement și sport (sală, bazin) care susține și turismul.

Dezvoltarea economică este strâns legată de obiectivul demografic: locurile de muncă și oportunitățile locale rețin tinerii și reduc migrația.

13. Provocările demografice

Comunitatea se confruntă cu presiuni demografice care afectează sustenabilitatea serviciilor:

- a) migrația — semnalată ca fenomen extrem de ridicat la Ștefănești;
- b) evoluția numărului de copii — la Alava grădinița va funcționa din septembrie 2026 cu o singură grupă (la capacitate), iar la Marianca de Jos frecvența este afectată inclusiv de refuzul unor familii de a-și vaccina și înscrie copiii;
- c) îmbătrânirea populației și nevoia de servicii sociale de proximitate.

Viziunea răspunde acestor provocări prin servicii atractive, spații pentru tineri și oportunități economice.

14. Analiza SWOT

O privire sintetică asupra poziției clusterului:

Puncte tari. Apă potabilă 5/5 în toate localitățile; un oraș-centru puternic și bine dotat (Ștefan Vodă); iluminat bun în toate localitățile (4-5/5); populație mare (8.678) care aduce stimulente consistente; potențial turistic și viticol; grădinițe funcționale; proiecte tehnice deja existente (drum Cioburciu, extinderea stației de epurare); Amplasarea Cioburciu în zona protejată Ramsar la Nistru de Jos.

Puncte slabe. Canalizare deficitară sau inexistentă în sate; drumuri de conexiune slabe (Cioburciu, Ștefănești); transport public inexistent în sate; case de cultură lipsă sau avariate; Localitățile rurale amalgamate sunt mai vulnerabile pe mai multe tipuri de servicii și facilități locale; clădiri abandonate periculoase. Salubritate deficitară la Alava (1/5) și Ștefănești (2/5); grădinițe evaluate la 3/5 la Ștefănești și Marianca de Jos.

Oportunități. Sprijin financiar mare din amalgamare (aproape 39 mil. lei); stația de epurare cu proiect de extindere; inițiativa comună de salubritate (Marianca + alte localități); fonduri UE (NDICI, Interreg NEXT), BEI/BERD, FNDRL; turism, ecoturism și ecoturism și piețe agroalimentare.

Amenințări. Migrația (în special la Ștefănești); dependența de cofinanțare; creșterea costurilor; birocrăția demolării clădirilor abandonate; rezistența la schimbare. Amalgamarea normativă unde ar putea avea noi localități în cluster și ar exista riscurile de resetare a viziunii în cauză și efectele ce reies din aceasta.

15. Monitorizarea și evaluarea implementării

Pentru ca Viziunea să rămână un instrument viu, implementarea se monitorizează periodic și transparent:

- a) raport anual de implementare, prezentat Consiliilor locale ale noii UAT;
- b) actualizarea anuală a indicatorilor, cu valori realizate față de ținte;
- c) o consultare publică anuală privind progresul și prioritățile;
- d) desemnarea unui responsabil (sau structură) pentru monitorizare;
- e) revizuirea Viziunii la fiecare 3 ani sau la schimbări majore.

Angajament

Grupul de Lucru Comun se angajează să consulte cetățenii din toate localitățile cu privire la prezenta Viziune și să o prezinte Consiliilor locale pentru aprobare înainte de finalizarea procesului de amalgamare voluntară.